

UNITAT 1: Professionals de la salut bucodental

ACTIVITATS-PÀG. 10

1. INVESTIGA. Quin model d'assistència bucodental infantil existeix en la teva comunitat autònoma? I quins tractaments estan coberts?

A la unitat hem vist que el grup de població infantil que està cobert per l'SNS és el de nens i nenes fins als 14 anys. A Espanya els cobreix certs tractaments preventius i conservadors. L'objectiu de la següent activitat és que l'alumnat s'informi del model d'assistència bucodental que s'aplica a la comunitat amb aquest grup de població, podent ser model públic, PADI o mixt.

1. DEBAT. Els tractaments destinats a conservar les dents en persones adultes, la substitució de dents perdudes per pròtesis o l'ortodòncia són considerats per l'SNS com a tractaments amb finalitats estètiques. Opines que també són importants per mantenir la salut de les persones? Debateu en grups si s'hauria d'incloure algun altre tractament dental en l'SNS.

L'objectiu d'aquest debat és que l'alumnat consideri si la reposició de les dents perdudes només té una finalitat estètica o si la manca de dents pot tenir conseqüències negatives per a la salut bucodental del pacient. Quant a l'ortodòncia, el plantejament és si l'ortodòncia només es realitza amb finalitats estètiques i si es considera que hauria d'estar coberta per l'SNS en certs casos en què el pacient necessita l'ortodòncia per restablir la funcionalitat.

2. DEBAT. Penses que l'increment en el nombre de dentistes és positiu per als pacients? Per ampliar informació, pots visualitzar diversos clips del programa televisiu *Equipo de investigación* de La Sexta, als quals t'hem enllaçat a l'apartat *Navega* d'aquesta pàgina.

L'alumnat ha de plantejar-se si resulta un avantatge l'elevat nombre d'odontòlegs que hi ha a Espanya, ja que això pot influir en l'abaratiment dels tractaments, però també podria influir en la qualitat dels tractaments? És interessant veure els vídeos de l'enllaç proposat.

ACTIVITATS-PÀG. 17

4. INVESTIGA. Els i les dentistes s'agrupen en societats científiques segons la seva àrea d'especialització. A continuació, trobaràs les sigles d'algunes de les societats més rellevants. Esbrina'n el significat i indica a quina àrea d'especialització odontològica es correspon cadascuna:

- **AEDE:** Associació Espanyola d'Endodòncia, té com a objectius la divulgació de l'Endodòncia i la formació continuada dels seus membres.
- **SEPA:** Societat Espanyola de Periodòncia i Implants Dentals, té com a objectiu promoure la periodòncia i servir de referència a odontòlegs i pacients sobre la importància d'una boca sana i cuidada.
- **SCOI:** Societat Científica d'Odontologia i Implantologia, orientada a la promoció i el desenvolupament de la Implantologia Dental.
- **SEPE:** Societat Espanyola de Pròtesis Estomatològica i Estètica, associació científica que agrupa professionals dedicats a la pròtesi dental i a l'estètica dental.
- **SEOP:** Societat Espanyola d'Odontopediatria, agrupa el col·lectiu d'odontopediatres, que són els dentistes infantils que tracten el pacient infantil en la seva integritat.

5. **INVESTIGA.** Al llarg de la unitat hem comentat que alguns dels professionals de l'equip de salut bucodental han d'estar col·legiats per exercir la seva tasca professional a la clínica dental.

a) Quins són aquests professionals?

Metges (estomatòlegs i cirurgians maxil·lofacials), odontòlegs, higienistes dentals i protètics dentals.

b) Quins serveis ofereixen els col·legis professionals a les persones col·legiades?

En general, ofereixen: defensa dels interessos de la professió, formació i reciclatge, serveis d'ocupació, publicacions, assegurances de responsabilitat civil, promouen la legislació que afavoreixi el seu col·lectiu, vetllen per la pràctica professional ètica i responsable, etc.

c) Busca el nom dels col·legis professionals d'odontòlegs, higienistes i protètics de la teva comunitat autònoma.

L'alumnat ha de buscar a la seva comunitat els col·legis professionals corresponents a la salut bucodental.

6. **DEBAT.** Com hem après, el personal higienista bucodental pot treballar directament a la boca del pacient mentre que el/la TCAI no. Per què creus que s'ha establert aquesta diferenciació entre les dues professions? Creus que el/la TCAI també hauria d'estar capacitat/ada per realitzar alguna funció més a la clínica dental?

Per a aquest debat, cal estar informat sobre les competències de l'higienista dental i del TCAI a la clínica dental per poder opinar sobre les preguntes que es plantegen a l'enunciat de l'activitat.

ACTIVITATS-PÀG. 19

7. **DEBAT.** Com ja saps, a Espanya qualsevol persona pot ser propietària d'una clínica dental. Penses que les clíniques dentals són com qualsevol altre tipus de negoci i que, per tant, és correcte que sigui així, o penses que, en ser un establiment sanitari, només haurien de poder ser amos d'aquestes clíniques professionals del sector dental? Escaneja el codi QR o accedeix a internet a l'adreça web que t'oferim per llegir un article i ampliar la informació sobre el tema.

Després de veure l'article que es proposa, l'estudiant donarà la seva opinió sobre el negoci de les clíniques dentals.

TEST D'AVUACIÓ-PÀG. 22

Solucions

1. b	5. d	9. d
2. a	6. c	10. b
3. c	7. b	11. d
4. a	8. c	

ACTIVITATS FINALS-PÀG. 23

1. En una clínica dental, quins professionals poden exercir de recepcionistes? Raona quines aptituds i coneixements ha de tenir la persona que exerceix aquest treball.

El perfil professional pot ser el de TCAI o higienista, però aquest lloc també s'ajusta a altres perfils professionals.

Les qualitats que ha de reunir el TCAI són les següents: intel·ligència emocional, empatia, paciència, bones habilitats socials, correcta higiene personal, gran capacitat comunicativa, ganes d'aprendre noves tècniques i maneig d'aparells, capacitat de treballar en equip, responsabilitat, ser una persona ètica.

2. Defineix els termes següents al teu quadern:

- **Exodòncia:** extracció d'una dent o una part romanent que ha quedat allotjada a l'alvèol.
- **Profilaxi:** conjunt de mesures que es prenen per protegir o preservar de les malalties.
- **Obturació:** restauració d'alguna dent que ha estat danyada per càries.
- **Desincrustació:** procediment per retirar la placa, els càlculs dentals i les taques de la corona de la dent.
- **Fluorització:** procediment pel qual s'aplica fluor sobre les dents per prevenir l'aparició de càries.
- **Periodonci:** el conjunt de teixits que envolten i suporten les dents mantenint-les als ossos maxil·lar i mandíbula.
- **Endodòncia:** és un procediment en què s'extreu la polpa dental danyada per una càries i la cavitat resultant s'omple i se segella amb material inert i biocompatible.
- **Tartrectomia:** procediment per retirar la placa, els càlculs dentals i les taques de la corona de la dent, amb el mateix significat que desincrustació.
- **Pròtesi:** és una extensió artificial que reemplaça o proveeix una part del cos que manca per diverses raons.
- **Anamnesi:** conjunt de dades que es recullen a la història clínica d'un pacient amb un objectiu diagnòstic.

3. Feu un treball sobre l'organització dels professionals de la clínica dental. Per fer-lo, formeu grups de quatre a sis persones i seguïu els passos següents:

- a) **Elaboreu un organigrama per a una clínica dental en la qual vosaltres sou els professionals que hi treballen.**
- b) **Describeu cadascun la seva especialitat, la seva titulació i quins estudis ha realitzat.**
- c) **Cada professional ha de descriure a la resta de l'equip quines seran les seves comeses a la clínica dental.**

L'objectiu general d'aquesta activitat és que a cada grup es reparteixin els diferents papers que poden prendre en una clínica dental i així cadascú expliqui a la resta quines són les seves tasques a la clínica. És una manera de repassar qui són els professionals de la clínica dental, quins estudis han fet per ocupar aquest lloc i quines són les seves atribucions dins de l'equip professional.

- 4. En petits grups, investigueu què és l'«intrusisme professional». Heu de buscar informació al respecte als col·legis professionals. Poseu-ne exemples en el cas de: protètic i dentista, higienista i dentista, auxiliar i higienista.**

La llei a Espanya entén l'intrusisme professional com l'exercici d'actes propis d'una professió sense comptar amb el títol acadèmic adequat d'acord amb la legislació vigent, tant si ha estat expedit al país com si es tracta d'un títol estranger reconegut a Espanya.

En l'àmbit de les professions dentals, podem trobar diversos casos d'intrusisme, com ara odontòlegs amb títols no convalidats, protètics exercint d'odontòlegs o higienistes, auxiliars exercint d'higienistes, etc. Els grups de treball han de presentar exemples de treballs que es consideren intrusisme dins de la professió dental.

- 5. Quines activitats poden ser realitzades indistintament per l'higienista dental i pel TCAI a la clínica dental?**

Les activitats que poden realitzar indistintament tant l'higienista dental com el TCAI són les tasques administratives, la preparació del gabinet i del pacient i les tasques assistencials. L'higienista pot realitzar totes les tasques que pot realitzar el TCAI a la clínica dental.

- 6. Investiga sobre les tasques que pot realitzar un odontòleg preventista en l'àmbit de la salut comunitària.**

L'odontòleg preventista presta serveis preventius i assistencials a persones sanes i malaltes d'una comunitat. També s'encarrega de la investigació dels factors ambientals, socials i de conducta determinants de les malalties i com evitar-los.

- 7. Indica, en els casos següents, quins tractaments estan inclosos i quins estan exclosos en l'SNS:**

– La Lorena està embarassada i necessita una revisió oral i una fluorització.

INCLÒS

– El Lluc té dues càries en dents temporals.

NO INCLÒS

– El Joan té una càries que ha arribat a la polpa i precisa d'una endodòncia.

NO INCLÒS

– La Laura té 12 anys i té una càries en una molar permanent.

NO INCLÒS

– L'Andrea té una discapacitat i necessita ajuda per aprendre a raspallar-se les dents.

INCLÒS

– El Manel té malaltia periodontal i necessita que li extraguin les tres dents que li queden i, un cop extretes, li hauran de col·locar una pròtesi completa.

INCLOSES LES EXTRACCIONS. NO INCLOSES LES PRÒTESIS

– La Llúcia necessita ortodòncia perquè les dents li estan sortint molt apinyades.

NO INCLÒS

– La Cèlia ha perdut una dent i necessita un implant.

NO INCLÒS

– El Narcís té 8 anys i té les molars permanents molt profundes, de manera que necessitarà un segellat de fissura.

INCLÒS

8. Visita la teva clínica dental habitual i informa't de:

- a) Quants gabinets tenen a la clínica?
- b) Quants odontòlegs, higienistes i TCAI hi treballen?
- c) Quines especialitats hi treballen?

L'objectiu d'aquesta activitat és que l'alumnat s'informi sobre el funcionament de la clínica dental habitual.

9. Amb els resultats que heu obtingut entre tota la classe, elaboreu una gràfica comparativa i desenvolpeu unes conclusions generals sobre les dades obtingudes, com quants odontòlegs, higienistes i TCAI treballen per clínica, quines especialitats realitzen, quants gabinets tenen, etc.

Aquesta activitat donarà a conèixer a l'alumnat els diferents tipus de clíniques dentals, aprendrà que hi ha clíniques grans i petites, clíniques amb diferents especialitats i clíniques on es fa una sola especialitat, etc.

PRÀCTICA PROFESSIONAL PROPOSADA-PÀG. 24

ORGANITZA L'AGENDA DE LA CLÍNICA DENTAL

Conèixer els diferents professionals que treballen a la clínica dental i les seves especialitats

Avui és el teu primer dia de pràctiques a la clínica dental «MoltMolar» i, per començar a aprendre el funcionament de la clínica dental, t'incorporaràs a la recepció, ajudant el Joan a citar els pacients. Per això, has de conèixer tots els professionals que formen part de l'equip; el Joan s'encarregarà de presentar-te'ls i de recordar-te l'especialitat de cada un perquè puguis ajudar-lo a organitzar l'agenda.

El Joan té un llistat de pacients als quals ha de trucar per citar-los com més aviat millor, Podràs ajudar-lo? Per fer-ho, li indicaràs en el seu llistat el nom del professional que ha d'atendre cada pacient; segur que agraeix molt la teva ajuda.

- La Dolors necessita renovar la pròtesi dental; és la primera vegada que acut a la nostra clínica. L'Ariadna s'encarrega de la prostodòncia.
- L'Hèctor és un nen de 10 anys que té diverses càries. Cal citar-lo per començar a realitzar-li les obturacions. L'odontopediatra és la Lili.
- A l'Andrea se li va realitzar una revisió i se li va aconsellar fer-se una tartrectomia. La Laura és la higienista que assisteix en periodòncia.

- **L'Helena ve a la revisió cada 6 mesos, ja que es va realitzar un tractament periodontal i ha de seguir amb els manteniments.** La revisió de periodòncia li realitzarà l'Ariadna, que també és la periodontòloga.
- **El Víctor és un nen de 8 anys. En la seva última visita se li va realitzar una tartrectomia i necessita una cita per ensenyar-li una tècnica de raspallat apropiada per a ell.** El Rubén és l'higienista que ajuda l'odontopediatra.
- **La Maria és una pacient que necessita una revisió, ja que últimament li estan sagnant molt les genives.** L'Ariadna.
- **El Miquel té 15 anys i fa un any que porta *brackets*. Tots els mesos ha d'acudir a la revisió per canviar-li les gomes i els arcs.** De l'ortodòncia se n'encarrega la Lili.
- **La Carla va venir la setmana passada amb molt dolor en una dent, té una càries que ha arribat a la polpa i cal curar-li la dent perquè no la perdi.** Les endodòncies les realitza l'Emili.
- **La Lídia es col·locarà uns implants, ja se li han fet les proves prèvies necessàries i el pas següent es realitzar-li la cirurgia.** La Sandra és la cirurgiana maxil·lofacial.
- **L'Anna té 6 anys, és la primera vegada que acut a la clínica dental. Els seus pares volen saber si les dents li estan erupcionant correctament i si no té càries.** La Lili és odontopediatra també.
- **El Xavier no té gaire espai per als queixals del seny i li estan produint molèsties. Necessitarà diverses cites per treure'ls tots quatre.** La Sandra.
- **La Valentina s'està fent un tractament d'estètica amb facetes dentals perquè no li agraden les seves dents anteriors; necessita una cita per realitzar-se una prova de color.** La prostodontòloga és l'Ariadna.
- **La Bàrbara es realitza una tartrectomia un cop a l'any; cal avisar-la que ja ha passat un any des de l'última i citar-la per a la propera.** La Laura li realitzarà la higiene bucal.
- **El Josep necessita una visita urgent; li ha sortit un flegmó i té bastant dolor.** L'Emili s'encarrega de les urgències amb dolor dental.
- **L'Alba té diverses càries per obturar, així que necessitarà diverses cites per poder arreglar-li totes les dents.** L'Emili també s'encarrega de la conservadora.
- **La Mònica vol realitzar-se una revisió general. És la primera vegada que acut a la clínica.** L'Ariadna li farà la primera visita.
- **A la Pilar se li ha trencat la pròtesi dental. Necessita una cita per arreglar-la.** L'Ariadna també s'encarrega de les pròtesis.